

Zeer Geheim

Ex.nr.

MINISTERRAAD

Nr. 7751

Notulen van de vergadering gehouden
op vrijdag 19 november 1976 in het Catshuis,
aangevangen 's morgens om 10 uur
en 's middags en 's avonds
voortgezet

Aanwezig: minister-president Den Uyl en de ministers
Van Agt (pt.4d, 4i, 14, 15 en 18), Boersma,
Van Doorn, Duisenberg, Gruijters, Van Kemenade,
Lubbers, Pronk, Van der Stee (pt.4d, 4i, 14,
15 en 18), Van der Stoel, Trip, Vorrink,
Vredeling en Westerterp (Afwezig is minister
De Gaay Fortman)

Voorts zijn aanwezig de staatssecretarissen
Brinkhorst (pt.4b en 4c), Van Hulten (pt.11),
Klein (pt.14), Polak, Van Rooijen (pt.15) en
Schaefer (pt.14)

Secretaris : drs.J.Middelburg (pt.1 t/m
14 ged., 16 en 17, 19 t/m
21)
mr.M.J.D.van der Voet (plv.)
(pt.14 ged., 15 en 18)

Adjunct-secretaris: drs.J.Wijnhoud (pt.1 t/m 14
ged., 16 en 17, 19 t/m 21)
mr.M.V.van Ginkel (pt.14
ged., 15 en 18)

1. Notulen van de vergadering van 5 november 1976
(nr.7735 en 7735b)

Aangehouden tot de volgende vergadering.

2. Mededelingen

Zie punt 20.

4 d. Benoeming Nederlands lid van de Europese Commissie
(Zie notulen m.r. 29 oktober 1976, punt 4g en 12 november 1976, punt 4g)

De minister-president deelt mede hierover te hebben gesproken met de aanstaande voorzitter van de Europese Commissie Jenkins. Deze vroeg de benoeming van een Nederlands lid van de Commissie op te houden totdat hij met de Franse president Giscard d'Estaing heeft gesproken. Dat gesprek zal deze week worden gevoerd. Spreker acht het toch wel gewenst dat de raad in deze vergadering een beslissing neemt omtrent de politieke kleur van de kandidaat. In de komende vergadering kan dan de beslissing over de persoon worden genomen. Er is nog een onvolledig beeld over wat de andere lidstaten in dezen zullen beslissen. Spreker herinnert eraan op 29 oktober 1976 te hebben bepleit dat een progressief zal worden benoemd. Voorts zal Nederland aanspraak moeten maken op een zware portefeuille. Hoewel de toedeling van de portefeuilles een zaak van de Commissie zelf is en er wordt gedacht aan een verkaveling van de portefeuilles waardoor de portefeuille van landbouw geen onomstreden post zal zijn, zal ook deze portefeuille in aanmerking moeten blijven komen voor het Nederlandse lid van de Commissie. Het Nederlandse Commissielid was sinds 1958 belast met de portefeuille van landbouw. Nederland als middelgroot land kan ook nu nog aanspraak maken op een zware portefeuille en spreker wil daarbij beslist de portefeuille van landbouw niet uitsluiten.

Minister Van Agt wijst erop dat nog weinig duidelijk is over het totale patroon met betrekking tot de samenstelling van de Europese Commissie. In de vergadering van 29 oktober heeft minister Van der Stoel een overzicht gegeven. Toen heeft minister Duisenberg gesteld dat, zoals het beeld zich toen liet analyseren, de socialisten iets te veel zouden krijgen, als Nederland een socialist zou benoemen en de christen-democraten iets te weinig, terwijl omgekeerd de christen-democraten iets te veel zouden krijgen, indien een christen-democraat zou worden benoemd en dan dus de socialisten iets te weinig. Spreker vraagt hoe dat beeld er nu uit ziet.

Minister Van der Stoel antwoordt dat daarin niet veel verandering is gekomen. West-Duitsland zal een sociaal-democraat en een liberaal aanwijzen. De Fransen zullen Ortoli vrijwel zeker herbenoemen. Voorts zijn de kansen van Cheysson inmiddels vergroot. Door Italië zullen vermoedelijk een christen-democraat en een socialist worden benoemd. Groot-Brittannië zal een socialist en een conservatief aanwijzen. Ierland heeft nog niet besloten, maar dat zal zeer waarschijnlijk een christen-democraat worden. Voor Denemarken zal vrijwel zeker Gundelach worden herbenoemd en Luxemburg zal waarschijnlijk de socialist Vouël benoemen.

Minister Van der Stee voegt daaraan toe dat hij van de Duitse minister Ertl heeft vernomen dat de Duitse benoeming vaststaat.

Minister Van Agt concludeert dat de liberale en de socialistische stromingen in Europa beter zijn vertegenwoordigd dan de christen-democratische.

Minister Van der Stoel reageert dat Italië zeker één christen-democraat zal benoemen en België zeer waarschijnlijk ook.

Minister Westerterp merkt op ook de naam van een liberaal voor België als kandidaat te hebben gehoord. Minister Van Agt ziet dan in het totaalbeeld niet dat de verhouding tussen socialisten en christen-democraten overeenkomt met de verhouding in het Europese Parlement. Hij is daarom nog niet toe aan de conclusie dat Nederland een socialist moet benoemen. Hij vervolgt dat voorts de ~~kenmerken~~ die bij deze benoeming meespelen zoals de zwaarte van de portefeuille, de politieke kleur en de capaciteiten van de te benoemen kandidaat wel kunnen worden onderscheiden, maar niet mogen worden gescheiden. De zwaarte van de portefeuille kan bijv. zeer wel afhangen van de capaciteiten van de kandidaat die door Nederland wordt benoemd. Uit dat gezichtspunt moet niet al te sterk naar de politieke kleur worden gekeken.

- Factoren

Minister Boersma is van mening dat een lid van de raad niet zou moeten worden benoemd. Voorts moet de portefeuille van landbouw niet op voorhand worden afgewezen. Spreker betreurt het dat West-Duitsland niet, zoals Groot-Brittannië, ook een lid van de oppositie afvaardigt naar de Europese Commissie. Het totaalbeeld zou daarmee meer representatief zijn geworden. Het beeld voor de christen-democratische vertegenwoordigers is op dit moment daarom wel wat somber. Hij steunt daarom nog niet direct de stelling dat het nieuwe Nederlandse lid van de Europese Commissie een socialist zal moeten zijn, hoewel hij anderzijds ook de argumenten van de minister-president niet onbelangrijk vindt. Een sterke ondervertegenwoordiging van de christen-democraten in de Europese Commissie moet echter worden voorkomen.

Minister Gruijters is evenals minister Boersma van mening dat niet een lid van de raad zou moeten worden benoemd. Maar hoewel dit een voor hem zwaarwegend argument is, wil hij dit niet los zien van de andere aspecten.

Minister Pronk verkeerde in de veronderstelling dat al was besloten dat een zittend minister niet was uitgesloten. Tevens was naar zijn oordeel al besloten dat een dergelijke benoeming geen precedent zou mogen zijn. Met het oog op de bijeenkomst van de Europese Raad op 29 en 30 november meent hij dat een beslissing dan moet zijn genomen. Spreker vindt het niet onredelijk dat een socialist zal worden benoemd, hoewel hij daarbij erkent dat deze opvatting subjectief is. Er zijn sterke kandidaten genoemd. Hij wijst er daarbij op dat hoe meer portefeuilles er zullen worden toegewezen aan leden van de Commissie die daarmee al eerder waren belast, hoe groter de kans is dat Nederland de portefeuille van landbouw kan behouden.

Minister Duisenberg stelt dat in 6 van de 9 EEG-landen socialisten aan de regering deelnemen. De christen-democraten nemen slechts in drie of vier regeringen deel. Dat argument is niet onbelangrijk. Hij is er niet tegen dat een lid van de raad wordt benoemd, hoewel hij daar ook de nadelen van ziet.

De minister-president stelt voor de discussie nu af te sluiten en in de vergadering van 26 november 1976 te beslissen. De raad stemt daarmee in.

4 e. Voorbereiding Europese Raad op 29 en 30 november 1976

Minister Van der Stoep deelt mede dat hem is gebleken dat de EEG helemaal nog niet uit de formulering van een gemeenschappelijk standpunt is voor de Conferentie inzake Internationale Economische Samenwerking (CIES) (de zg. noord-zuid-dialoog) te Parijs. Weliswaar is overeenstemming bereikt met betrekking tot het vraagstuk van de schulden, maar met name West-Duitsland blijft halsstarrig met betrekking tot de problematiek van de grondstoffen. Daarbij bleek het niet mogelijk ook maar enige voorde- ring van betekenis te bereiken. Spreker zal terzake een notitie opstellen ten behoeve van de Europese Raad op 29 en 30 november 1976 in Den Haag. Hij vreest dat Frankrijk en West-Duitsland de indruk hebben dat, door het volgen van een vertragende tactiek bij de grondstoffenproblematiek, de OPEC-landen, bij de binnenkort te treffen herziening van de olie- prijzen zich gematigder zouden opstellen. Spreker daarentegen vreest dat de OPEC-landen een veel strakkere houding zullen aannemen, als in Parijs geen verdere voortgang wordt geboekt. Hij heeft de indruk dat op een uitstel van het ministeriële overleg dat hierover medio december in Parijs was voorzien wordt aangestuurd. Daardoor zou binnen de EEG het